

Ivanjkovci — Svetinje, Jurjevci — Stogovci pri Majšperku; preložitev okrajne ceste Središče — Ljutomer čez Staro goro; zgradba betonskega mostu čez Hudinjo v Celju v tiru okrajne ceste Celje — Teharje.

Vodna dela.

Oblastna samouprava je poklanjala veliko pozornost ogromni škodi, ki jo povzročajo poplave rek in potokov, kakor tudi hudourniki. Oblastni odbor se je takoj odločil pričeti s sistematično regulacijo teh rek in potokov ter je določil svoj minimalni uravnavni program, ki ga je nameraval izvršiti tekom 5 let. Izvršil je regulacijska dela na Pesnici pri Moškanjcih, Meži pri Prevaljah, Žičnici pri Špitaliču in Žičah, Ternavi v Medjimurju, Radmožanskem potoku v Prekmurju, na Misljini, Hudinji, Bolski, Libenici, Dravi, Savinji, Ledavi, na potoku Črnc, Limbuškem potoku, na Voglajni, Koprivnici, Muri v Prekmurju, Dravinji pri Stogovcih pri Majšperku, na Rogoznici; nadalje še ta dela: zgradba hudournikov v Zgornji Savinjski dolini nad Solčavo, drenažna dela v Gradiški pri Kungoti, zgradba vodovoda v Mariji v Puščavi.

Za regulacijo rek in potokov, za melioracije, za sanacije plazov, za vodovode, hudournike, podporo za razne nezgode po poplavi je oblastna samouprava potrošila:

Leta 1927	907.734.31 Din.
Leta 1928	3.500.714.77 Din.
Leta 1929	1.485.200.55 Din.

Skupaj . . . . . 5.893.649.63 Din.

Zdravstvo.

Oblastna samouprava je plačevala iz svojih sredstev plačo 67 okrožnim zdravnikom in namestnikom. Imela je pod svojim nadzorstvom šest javnih in tri zasebne bolnice ter dve oblastni in eno zasebno hiralnico. Vsi zavodi so prejeli od oblastne samouprave mesečno subvencijo na račun oskrbnih stroškov za siromašne bolnike.

V posameznih zavodih so se izvršila večja in manjša gradbena dela in adaptacije. Tako v splošni bolnici v Mariboru: infekcijski oddelek se je povečal na trikratno velikost in uredil se je porodniški oddelek v bivšem mariborskem sanatoriju, ki je bil nakupljen v to svrhu.

V javni bolnici v Celju: gradi se nov oddelek za ženske bolezni s porodnišnico, povečal se bo tudi infekcijski oddelek.

V javni bolnici v Slovenjgradcu se bo zgradilo novo upravno poslopje s stanovanji za posvetno pogodbeno osebje, pisarno in parno pekarno ter nova bolniška kapelica, vrši se prezidava prostorov za povečanje operacijske klorane in napeljuje se nova centralna kurjava.

V javni bolnici ter hiralnici v Ptujju se je uredila nova centralna kurjava.

V hiralnici v Vojniku se je zgradilo novo gospodarsko poslopje.

Skrb za kmetijsko izobrazbo.

Oblastni odbor je organiziral števil-

ne tečaje za učitelje in učiteljice kmetijsko-nadaljevalnih šol. Ti tečaji so se vršili na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru, na kmetijski šoli v St. Juriju ob južni železnici in v zavodu šolskih sester v Mariboru. Vsi ti tečaji so bili dobro obiskani in je oblastna samouprava izdala za organizacijo teh tečajev 45.000 Din.

V letu 1928-29 je oblast organizirala nadalje kmetijske šole za fante. Teh šol je bilo 24, ki jih je obiskovalo 511 učencev, povprečno 21 na šolo. Povprečna starost učencev je bila od 17. do 30. leta, obiskovali pa so šole tudi moške v zrelejši dobi, nekateri so bili stari celo do 70 let. Na teh šolah je učilo 67 rednih in 17 izrednih učnih moči. Izdatki oblastne samouprave za te šole so znašali 57.000 Din.

Veliko korist so prinesle tudi gospodinjske šole, ki jih je organizirala oblast. Teh je bilo 18 in sicer 13 za kmetijska dekleta in pet za delavska dekleta. Učenk je bilo na teh šolah 253, v starosti od 18 do 23 let. Število učnih moči pa 51 rednih in devet izrednih. Za te šole je izdala oblast 80.000 Din. Oblast pa je skrbela tudi za učne pripomočke teh šol in izdala tudi dve učni knjigi: Tloznanstvo in Kmetijsko knjigovodstvo.

Zelo pa je skrbela oblast tudi za obrtno nadaljevalno šolstvo. Obrtno nadaljevalnih šol je bilo 35, dalje 7 trgovsko nadaljevalnih in dve gostilničarski nadaljevalni. Za vse te nadaljevalne šole je izdala oblast 93.600 Din podpore.

Skrb za povzdigo kmetijstva.

Posebno skrb je oblastni odbor posvečal napredku kmetijstva. Na vseh poljih kmetijstva se je poznala njegova skrbna roka in povsod so oblastna sredstva skrbela, da se je kmetijstvo v mariborski oblasti dvignilo.

Navesti hočemo samo nekaj števil: Oblastna samouprava v Mariboru je subvencionirala s 50 odstotnimi prispevki v času 1928-29 nabavo raznih strojev in izdala v ta namen za: razmetalo gnojil Din 3000; gnojnične sesalke 50.000 Din; travniške brane 30.000 Din; trijerje 130.000 Din; sejalne stroje 60 tisoč Din; mlatilnice 20.000 Din.

Okrožni inspektorat v Mariboru.

Iz Beograda se poroča, da se bo okrožni inspektorat, ustanovljen na ozemlju bivše Srbije, ki je prideljeno bodisi dunavski, bodisi drinski, bodisi zetski banovini priznala precejšnja pristojnost za reševanje poslov. To je potrebno radi velike oddaljenosti teh krajev od središč banovin: od Novega sada, Sarajeva in Cetinja. Potrebno pa tudi zategadelj, da se vsi upravni posli vršijo bolj naglo in bolj skladno s krajevnimi razmerami. Istotako se obljublja okrožni inspektoratavske banovine, ki ima svoj sedež v Zagrebu, obsežnejša pristojnost.

Kar se tiče mariborskega okrožnega inspektorata, smo že večkrat poudarili, kako potrebno je, da se mu dodeli večji delokrog. Ozemlje nekdanje mariborske oblasti je obsežno, razdalje

Posebej še za vinarstvo:

Za škropilnike 14.000 Din; strokovni tečaji 61.010 Din; vinske razstave 13.000 Din; pobiranje šmarnice, prispevki za dobavo traja 47.294 Din; vrhogojstvo in pletarstvo 16.553 Din.

Za sadjarstvo je izdala oblast za nabave sadnih mlinov 1500 Din, sadnih stiskalnic 50.000 Din in za škropilnice 92.510 Din.

Za ureditev 261 gnojišč v letu 1928 in 1929 je dala oblast 383.631 Din podpore.

»Jutro« o samoupravah.

Delo oblastne samouprave je torej bilo mnogostransko in združeno z velikimi uspehi. Ljudstvo na nakdanjem Spodnjem Štajerskem, na Koroškem, v Prekmurju in Medjimurju se ga bo spominjalo s hvaležnostjo. Spričo navedenih dejstev se nam zdi čudno, kako je moglo »Jutro« v svoji številki z dne 12. novembra zapisati o oblastnih samoupravah v obče — torej tudi o slovenskih — to-le sodbo: »Za takimi samoupravami bodo seveda žalovali le neposredni interesenti, narod in država pa sta hvaležna, da je tega izrastka konec.« Delo mariborske in ljubljanske samouprave dokazuje, kako je ta splošna sodba nestvarna, neresnična in krivična. Prišel bo čas, ko se bo »Jutro« samo o tem prepričalo.

Po prenehanju oblastnih samouprav je »Jutro« dne 17. novembra v članku, polnem notranjega zadovoljstva, med drugim ugotovilo, »da je bilanca oblastnih samouprav več kakor klavrna.« Dostavilo je to-le sodbo: »Razumljivo je, da narod povsod pozdravlja njihov konec z vzdihom olajšanja.« »Jutro« je tukaj zamenjalo narod s tistim majhnim krogom ljudi, ki stojijo za tem listom. Da se ti ljudje čutijo olajšane ter da pozdravljajo konec oblastnih samouprav z neprikritim veseljem, je staviti na račun tistega zagriženega strankarstva (»Jutro« piše partizanstva), katero ono še vedno tako hrabro pobija pri drugih, pri sebi ga pa zatajiti ne more. Bodočnost bo pokazala, kako dolgo bo pri »Jutru« trajalo tisto čustvo, ki ga je sedaj obvladalo ter se javlja »z vzdihom olajšanja«.

med kraji na periferiji (ob mejah) in med Ljubljano toliko, da bi potovanje ljudi s teh krajev na središče banovine povzročalo prevelike stroške in zahtevalo veliko časa. Položaj Maribora ob državni meji zahteva ne samo večjo pozornost policijske oblasti, marveč naglo reševanje upravnih poslov v obče. Vse to, in zlasti še tudi narodna izpostavljenost Maribora, ki bi s popolno koncentracijo banske uprave v Ljubljani izgubil veliko število narodnega uradništva, priporoča in zahteva izgraditev mariborskega okrožnega inspektorata.

Označenim razlogom je tehnost razširjena s tem, da je Maribor tudi s prenehanjem samouprave prenehal biti sedež oblastnega odbora in njegovih obsežnih uradov. Kaj bo Maribor s tem

izgubil, se bo kmalu pokazalo. Ker je banovinska uprava prevzela posle oblastne samouprave, je tem več razlogov za to, da naj se izgradi okrožni inspektorat v Mariboru z obsežnim delokrogom in državno-upravnega in nekdanjega samoupravnega področja. Bila bi tudi čudna slika preseljevanja, ako bi vsi uradni oddelki z uradniki vred, bodisi državnimi bodisi nekdanjimi samoupravnimi, morali odpotovati iz Maribora. Nova ureditev državne uprave k temu nikakor ne sili. Ravno nasprotno daje člen 22. zakona o nazivju in raz-

delitvi kraljevine na upravna področja z dne 3. oktobra 1929 možnost za ustanovitev in zgraditev okrožnega inspektorata v Mariboru s prav obsežnim delokrogom.

Ta delokrog naj bi obsegal različne in številne posle s področja državne in nekdanje oblastne samouprave. Mislimo, da so vsi razlogi za to, nobenega nujnega razloga pa ni proti. Kdor bi hotel preprečiti uporabo člena 22. navedenega zakona na Maribor in njegov okrožni inspektorat, bi to tudi moral zagovarjati.

V NAŠI DRŽAVI.

Najprej utrditev državnih temeljev — potem parlament. Naš minister dvora je dal poljskemu časnikaču za javnost izjavo, v kateri to-le podčrtava: Vrnitev na parlamentarno stanje se bo izvišila potem, ko se bo dovršilo popolnoma notranje izboljšanje ter utrditev razmer. Parlamentarno stanje bo zadnja stopnja te utrditve, ki gre počasi, a sigurno ter po programu.

Nadaljni zakonodajni program sedajne vlade. Sedajna vlada še ima na programu dva važna zakona: splošni državljanski zakonik in trgovski zakon. Ker sta ta dva zakona zelo važna, bosta njuna načrta kakor hitro bosta gotova — in to bo v početku januarja ali februarja — izročena javnosti in pristojnim krogom v razpravo. Z uveljavljenjem teh zakonov bo dovršena doba velikega zakonodajnega dela sedajne vlade, ki si je kot svojo prvo nalogo postavila izenačenje zakonodajstva.

Število finančnih direktij, katerih je bilo dosedaj 14, se bo sedaj znižalo. — Podpisan je že zakon, s katerim se imenuje v vsaki banovini po ena finančna direktija. Razen tega dobi eno tudi Belgrad z Zemunom in Pančevom. — Vseh finančnih direktij bo torej deset. Zakon stopi v veljavo 1. januarja. Do tedaj ni pričakovati spremembe v osonju dotedanjih finančnih direktij.

V DRUGIH DRŽAVAH.

V Avstriji se mnogo piše o spremembi ustave. Sedaj so začeli tudi socialni demokratje popuščati in izjavljajo, da se naj izvrši ustavna sprememba v kompromisnem smislu po predlogu kanclerja dr. Schoberja.

Velesile razpravljajo o razorožitvi in predvsem o odpravi podmorskih ladij. Najmanj naklonjenosti glede podmornic je kazala Italija. Najnovejša poročila zatrjujejo, da bo pristopila tudi Italija k predlogu za popolno odpravo podmornic, ako bi postalo razmerje med francoskim in italijanskim vojnim brodom enako. V Sredozemskem morju bi pač tudi Italijani radi imeli isto in še večjo besedo nego Francozi. Ameriški predsednik Hoover je stavil velesilam predlog, da bi se naj smatrale ladje za prevoz živih v vojni ravno tako kakor bolniške ladje.

Svetovno časopisje razkriva te dni zvezo med nemško vojsko in ruskimi sovjeti. Po teh razkritjih izdelujejo ruske tovarne pod vodstvom nemških inženerev razna najmodernejša razstrelivna sredstva ter najbolj nevarne strupene pline zase in za Nemčijo. Ruska armada pošilja v Nemčijo svoje oficirje, da spoznajo nove iznajdbe vojaško-tehnične industrije.

Nova Tardieujeva francoska vlada je žela že dvakrat v parlamentu zapujca. Je upanje, da bo ta kabinet dolgotrajnejši, nego se je to prvotno mislilo. — Francija bo izpraznila Porenje do 30. junija 1930.

Mednarodno vojno-odškodninsko (reparacijsko) banko snujejo države: Anglija, Belgija, Francija, Nemčija, Italija, Japonska in ameriške Združene države. Namen banke je, omogočiti mednarodnih finančnih poslov in posredovanje pri mednarodnih plačevanjih. Kapital banke znaša 300 milijonov švicarskih frankov, od katerih bo plačanih 25 odstotkov pri podpisu delnic.

Časopisje naglašja, da bo sklicana začetkom decembra v mestu Haag druga konferenca, na kateri se bo razpravljalo o plačevanju nemške vojne odškodnine državam, katere so bile oškodovane od nemške vojske.

vzgledujejo vse krščanske matere. Ena med temi je bila sv. Felicita.

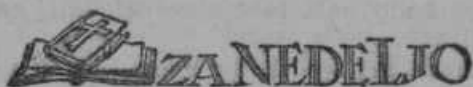
Živela je za cesarja Antonina (138 do 161 po Kristusovem rojstvu). Bila je vdova, ki se je popolnoma posvetila službi božji in vzgoji svojih sedem sinov. Dečki so se čisto navzeli mišljenja svoje matere in so vzrastli v mladeniče, ki jim je bilo vodilo vsega njihovega življenja vera Kristusova s svojimi nauki in zapovedmi. Kristjani so bili ponosni na to družino in tudi marsikaterega pogana je vzgled teh sedem krasnih mladeničev premagal, da so

tudi oni postali kristjani ali da so vsaj z vsem občudovanjem in priznanjem govorili o Feliciti in njenih sinovih. — Vse to pa je vzbudilo zavist poganskih duhovnikov. Ti so zatožili Felicito pri mestnem poglavarju, da ovira češčenje bogov in da se bodo ti za to maščevali, če ne dobijo zadoščenja. Poglavar Publij je dal spoštovano in občudovano gospo skrivaj pripeljati pred sebe in ji je prigovarjal, naj daruje bogovom in ji slednjič začel groziti s smrtno kaznijo. A Felicita je ostala močna žena.

»Tvoje prilizovanje,« je odgovorila sodniku, »me ne bo omamilo in tvoje groznje me ne bodo prestrašile. Sveti Duh me bo obvaroval, da ne bom omagala. Če ostanem pri življenju, te bom premagala. Če umrjem, imam še večjo gotovost, da nisem podlegla.« Publij ji je odvrnil: »Če si že tako nesposabna, da želiš umreti, privošči vendar svojim sinom življenje!« »Seveda,« je rekla Felicita, »privoščim svojim otrokom življenje. A ravno, če ne bodo darovali, bodo živeli, če pa bi darovali, bi zapadli večni smrti.« Peljali so jo od sodnika proč. Vedela je, da se bodo začeli za njo in njene sive hudi boji. In ker se je bolj veselila, da je rodila svoje otroke za nebesa kakor za zemljo, zato se je tudi veliko bolj bala, da bi morala svoje otroke pustiti na zemlji, kakor se posvetni starši bojijo, da bi morali gledati svoje otroke umirati. Zato je imela le eno skrb, da bi namreč svoje sinove navdušila za nebeško domovino.

Drugo jutro so vse — mater in sinove — peljali pred mestnega poglavarja, ki je na velikem polju pred rimskim mestom vpricho ogromnega števila ljudi sedel na svojem sodnem stolu. Pogumna žena, obdana od svojih, od mladosti kar cvetočih sinov je napravila globok vtis na vse navzoče. Sodnik ji je lepo prigovarjal, naj vendar ima usmiljenje s svojimi sinovi. Odgovorila mu je: »Tvoje usmiljenje je zločin in tvoje prigovarjanje je neusmiljenost!« Nato pa se je obrnila k sinovom in rekla: »Poglejte k nebu! Tam čaka na vas Kristus z vsemi svetniki. O, vojskujte se za svoje duše in ostanite zvesti Kristusu ljubezni!« Kruti udarci so bili odgovor in kazen za te besede prave krščanske materinske ljubezni.

Nato je pa dal sodnik poklicati pred sebe po vrsti vse sinove. A vsi so mu odgovarjali po vzgledu in po življenju matere. Tako mu je rekel Janarij: »Svetuješ mi nesposabno stvar. Modrost mojega Gospoda mi govori drugače.« Feliks je neustrašeno odgovoril: »Naša vera je neomahljiva. Nikar ne pričakuj, da bi jaz ali kateri mojih bratov odpadel od Kristusa.« Tako so neustrašeno govorili tudi Filip, Silvan, Vital in Marcijal. Aleksandra, še čisto nežnega dečka je hotel sodnik premotiti s prilizovanjem in mu govoril: »Ti si še otrok, zato gotovo nočeš biti upornik, temveč boš storil, kar hoče cesar Antonin. Zato daruj; tako si boš rešil življenje in si še pridobil cesarjevo naklonjenost.« Deček pa mu je otroško preprosto odgovoril: »Seveda sem še mlad in še otrok, a imam staro modrost, da molim samo enega Boga. Jam

Sv. Felicita

in njenih sedem sinov.

Spominski dan 23. november.

Prvi kristjani so ostali po svoji pobožnosti, čistosti, milosrčnosti in brezprimernem junaštvu svetli vzgledi vsem poznejšim časom. V tej dobi so tudi živele matere, na katerih se lahko